

Yıkıntılar arasında dolaşıyormuş gibi bir his. Bir yandan buralarda bildiğimiz dışında bir dünyanın yaşandığına dair izler, bir yandan hepsini örten toz. Hayatta kaldığına sevinerek mi gezsen, o günleri göremediğin için mi üzülse?

Bugünkü soru şu: Allah kötülüğü emreder mi? Bu soruyu *emredebilir mi?* diye anlayanlar var, diyorlar ki, *Allah'ın iradesine sınır koymak mı, haşa*. Ancak burada daha basit bir mesele var: Allah kötülüğü emretseydi, bunu nasıl bilebilirdik?

Bunu bize doğrudan bildirmeyeceğine göre, herhalde peygamberi vasıtasıyla bilebilirdik. Ancak peygamberinin peygamberliği de *iyiliği* sayesinde biliniyordu. İnsanlar Hz. Peygamber'e önce iman edip, sonra onun söylediklerinin iyi olduğunu keşfetmediler. Önce onun iyiyi söylediğini gördüler ve bunun Allah'tan geldiğine iman ettiler. O halde Hz. Peygamber insanlara kötülük va'zetseydi, zaten bunun Allah'tan olduğuna kimseyi inandıramazdı.

O halde, tali gibi duran asıl mesele, Allah'ın kötülük emredip emretmeyeceği değil, bunun bize nasıl ulaşabileceğidir. *Kötü peygamber* olur mu? (Eşari'ler herhalde *olur* der.) Ancak bu kötü peygamber kötülüğün Allah'ın emri olduğunu insanlara nasıl kabul ettirebilir?

Kendi peygamberliğini nasıl anlatabilir?

Bunları düşündüğümüzde, aslında kötülük meselesinde bir de epistemolojik *haber verme* meselesini görüyoruz. Allah kötü peygamber gönderip, onun peygamberliğinin bilinmesini sağlayabilir. (Evet?) O halde, neden nebisi, hem de iyi olduğu halde, peygamberliğini bu kadar zor anlattı?

«Hayatın ilk yarısı ebeveynlerimiz tarafından, ikinci yarısı da çocuklarımız tarafından mahvedilir.» demiş biri.

Ufaklıklar için konuşmak erken belki ama ben şu zamana kadar mahvedildiğini düşündüğüm bir hayatım olmadı.

..

Eğer dolaptaki iskeletten kurtulamıyorsan, en iyisi dansetmeyi öğretmek. – George Bernard Shaw.

Edebiyatçıların hallerinden şikayet eden bir arkadaş, diyeceğim o ki, bu insanların normal mal/mülk/miras/mevki kavgası yapan insanlardan bir farkı yok. İnsanın şiir yazıyor olması, hasbelkader güzel kelimeler ve ifadeler bilmesi, bunların yerinde kullanmayı öğrenmesi, dolabında iskelet bulunmadığına, bu sözlerin safiyane çıktığına işaret etmez. Bilakis, zaman zaman kendimde de gözlediğim gibi, insanın edebiyat yapmasının sebebi, ulaşmak istediği basit zevklere ulaşamıyor

olmasıdır. Kendini kelimelerle oyalayabiliyor olmak, hepimizdeki o bedbaht arzuların onda olmadığı anlamına gelmez, sadece hepimiz bir şeyle avunduğumuz gibi *edebiyatçı* da kelimelerle hem kendini ve bir yandan da başkalarını avutmaktadır.

Şahsen edebiyatın insanın arzularını geçiştirmenin ötesinde, palyatif bir takım faydaların ötesinde daha derin tedaviler sunduğu kanaatinde değilim. Bir insan başka şekillerde iyiliği öğrenmediği sürece, sırf edebiyat yaparak iyiliği öğrenmez, en fazla kendi küçük arzuları için istismar edebildiği araçlara bir de kelimeleri ekler.